

SERRA D'OR

2018: efemèrides, aniversaris
i commemoracions

Joan Josep Isern

Jordi Borràs,
el fotoperiodisme militant

Pere Antoni Pons

La grip espanyola,
el soldat més letal

Jordi Mata

Records i reflexions.
La Vall d'Aosta

Jordi Pujol i Soley

1918-2018:
el segle de tots els segles

Francesc-Marc Álvaro

Esfera pública

Jordi Graupera

Francesc Garrido, l'actor
a la recerca de la veritat

Gabi Stanislavsky

697

GENER 2018 • 5,90 €

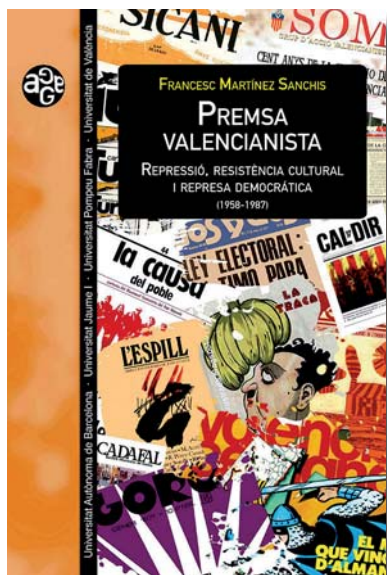
en les coses i en les persones i, sobretot, en l'experiència humana és ja un encontre amb el Déu vivent, encara que no ho sàpiguen. I no ho dic amb un to de lament, com queixant-me de què n'ignorin i fins i tot en neguin l'existència. L'experiència de l'artista, quan ho és de veritat, és fins i tot superior a l'experiència religiosa pròpiament dita» (pàg. 408).

El professor Josep Gil i Ribas escriu que la bellesa feix (pàg. 407). No està parlant d'un gaudi sensitiu, ni d'un

plaer visual, ni tampoc d'una fruïció auditiva. L'experiència de la bellesa és com un dard que descentra la persona, que li fa sentir la nostàlgia del paradís perdut, del seu origen diví i del seu destí transcendent. Aquesta ferida no pot ser curada per res d'aquest món. Ningú no té tampoc el fàrmac. Aquesta ferida revela la naturalesa inquieta del ser humà, el seu anhel d'un altre món. La bellesa és, en definitiva, com una esclatxa en el temps que permet entreveure i tastar l'eternitat infinita.

La batalla de València a través de la premsa

per Jaume Fabre

Francesc Martínez Sanchis

Premsa valencianista. Repressió, resistència cultural i represa democràtica (1958-1987).

Publicacions de la Universitat Jaume I, UAB, UPF i UV, Castelló de la Plana, Bellaterra, Barcelona, València, 2017.

«Les polítiques que apliquem els valencians i valencianes en els propers anys en els mitjans de comunicació decidiran la supervivència o no de la nostra llengua», conclou Francesc Martínez Sanchis en les últimes ratlles del seu estudi de la premsa valencianista els anys del tardofranquisme i la transició a la democràcia. Un estudi que comença amb un repàs molt ràpid al període 1813-1939, amb les primeres revistes satíriques i l'eclosió de la premsa valencianista republicana, i un altre al trencament que va suposar la victòria franquista en la Guerra Civil, amb la qual «el terrorisme d'Estat va adquirir un

repudiable estatus legal», fou prohibit totalment el català a la premsa i se'l va reduir a un ús purament familiar i folklòric.

Aquesta situació d'extrema repressió i «castellanització accelerada» es va mantenir durant tota la dècada dels quaranta, fins que el 1949 van començar els cursos de valencià de Lo Rat Penat, es va publicar la *Gramàtica valenciana* de Manuel Sanchis Guarnier, es va reprendre l'edició dels darrers vuit volums del *Diccionari català-valencià-balear* i es van crear les editorials Torre i Sicània, les quals van fer els primers passos per recuperar l'edició de llibres en llengua autòctona. L'editorial Sicània, a més, va treure al carrer el 1958, amb la seva marca d'empresa com a capçalera, una de les primeres revistes valencianistes publicades després dels difícils anys de l'autarquia, que publicava una tercera part dels continguts en llengua catalana, una limitació no pas volguda, sinó obligada per la intervenció governativa, igual que el tiratge, limitat forçosament a dos mil exemplars, a part de la censura de textos i il·lustracions, que fou el que acabà amb la vida de la publicació al cap de dos anys d'existència. L'assetjament dels censors va ser també el que va posar fi a la vida de les altres dues pioneres, «València Cultural» (1960-1964) i «Gorg» (1969-1971).

El llibre destaca la gran influència que va tenir «Serra d'Or» i l'ambient cultural de Montserrat entre la intel·lectualitat nacionalista valenciana del tardofranquisme, sobretot a partir del viatge efectuat per joves universitaris del PSV l'abril de 1960, per iniciativa de Joan Fuster i Max Cahner, amb què s'inicià «una tradició d'excursions patriòtiques valencianes a Montserrat durant els anys seixanta i setanta, experiència cultural que reforçaria la idea de recuperació nacional del País Valencià». Bona part de la intel·lectualitat valencianista del moment va col·laborar aquells anys a «Serra d'Or», amb

la data significativa del número dedicat al País Valencià de juny de 1968.

L'estudi del període final del franquisme i dels primers deu anys de la represa democràtica centra la darrera part del treball, que és, de fet, la més extensa del llibre, per raons òbvies d'una més gran riquesa de publicacions. D'aquest període, l'estudi revisa per separat els periòdics d'informació general —amb una atenció especial i lògica al setmanari «El Temps»—, les revistes literàries, els intents de recuperar la tradició de la premsa satírica, les revistes de recerca i pensament, la premsa de partit, la blaverista i la premsa local i comarcal d'informació. En aquest últim apartat, resulten especialment interessants les explicacions sobre el periòdic quinzenal «Generalitat», editat per la Diputació de València entre l'abril de 1980 i el juny de 1984, pel que té de termòmetre de les diferents forces polítiques en joc a les terres valencianes.

Però l'estudi no és només una explicació històrica i una anàlisi hemerogràfica de cadascun dels diaris i revistes, sinó, sobretot, un exponent dels combats a València entre el blaverisme i els defensors de la unitat de la llengua, amb un deteniment especial en el paper jugat per cadascuna de les personalitats que han intervingut en el conflicte. És, doncs, també un retaule biogràfic del que s'ha anomenat la «batalla de València», una panoràmica sobre les grans figures del valencianisme i sobre aquells que han practicat la mistificació com a forma de despersonalització d'un país. I una demostració que la premsa no són només uns fulls de paper amb informacions, sinó un reflex de les grandeses i les misèries d'una societat.

Un últim i impecable capítol de conclusions tanca aquest llibre centrat sobretot en els anys seixanta, setanta i vuitanta, des dels primers passos en el redreçament cultural

de la postguerra fins als grans combats del període democràtic. Cronològicament, cobreix, com s'indica en el títol, el període 1958-1987. Després han passat moltes coses, per a les quals encara no hi ha potser prou perspectiva. Joan Manuel Tresserras s'hi refereix en el pròleg en al·ludir als «estralls de la prepotència i la ignorància del mal govern», però deixa una porta oberta a l'esperança en apuntar que «potser la perspectiva del temps ens confirmarà que, en el moment de l'edició d'aquesta obra, el País Valencià està encetant una segona transició a la democràcia».

Uns útils annexos amb la llista de revistes i els índexs antroponímics i onomàstics clouen aquesta obra, un estudi excel·lent al qual només es pot fer la mateixa crítica que a una gran part dels llibres d'història sorgits de les universitats: s'hi ensenya a estudiar la història, però no a explicar-la als altres. La manca d'una assignatura de redacció de llibres d'història deixa exclusivament la facilitat de comunicació amb el lector en mans de les habilitats literàries innates de cada autor. I en aquest cas, com en tants i tants d'altres, l'epidèmic abús del futur històric es combina de manera poc justificable amb una barreja constant d'altres temps del verb. I així hom pot trobar paràgrafs, i fins i tot frases, en què, en narrar fets del passat, s'usa indistintament el passat, el present, el futur i fins i tot el condicional. Un defecte molt menor, però que posa en evidència l'absència d'una política pedagògica a les facultats —no solament la d'història— que doni als alumnes una bona formació en la transmissió oral i escrita de coneixements. Sembla com si això no fos important. I així, no és estrany que tinguin tant d'èxit les poc rigoroses novel·les històriques escrites per divulgadors sense cap coneixement de la metodologia historiogràfica, però que dominen les mínimes regles d'una escriptura correcta.

piu-piu

BENVINGUTS A L'ESPECTACLE MÉS INCREÏBLE DEL MÓN!

MALABARISTES, BALLARINES, PALLASSOS, MAGS, FAQUIRS...

COMPTEM I MEMORITZEM ELS NOMS D'AQUESTS ARTISTES DE LA PISTA!

Publicacions de l'Abadia de Montserrat · piupiu@pamsa.cat · www.pamsa.cat · 93 245 03 03

